

Beleidsdocument: Invulling sleutelfuncties IORP II
23 november 2022

Inleiding

Per 13 januari 2019 is de Europese richtlijn 2016/2341 van 14 december 2016, ook wel IORP II genoemd, van kracht geworden. Het doel van de richtlijn is het bevorderen van de verdere ontwikkeling van de tweede pijler pensioenen in de Europese Unie. In de richtlijn zijn onder andere algemene regels opgenomen ten aanzien van:

- a) De governance van een pensioenfonds, zoals over risicobeheer, accounting, risico-evaluaties en verslaglegging;
- b) De informatieverstrekking door het pensioenfonds aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- c) De procedure bij een grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht;
- d) Toezicht op pensioenfondsen.

Doel van dit document is om de keuzes die het bestuur gemaakt heeft ten aanzien van de governance als hiervoor bedoeld onder a) en dan in het bijzonder de invulling van de sleutelfuncties Risicobeheer, Actuarieel en Interne Audit schriftelijk vast te leggen. Deze versie van het Beleidsdocument IORP II is meest recent in de bestuursvergadering van 23 november 2022 besproken en vastgesteld.

1. Sleutelfuncties

2.1 Proportionaliteit

Op basis van het wettelijk kader dient het fonds bij de inrichting van de sleutelfuncties rekening te houden met de omvang en interne organisatie van het fonds, alsmede met de omvang, de aard, de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden (proportionaliteit). De proportionaliteit is bedoeld om te voorkomen dat het inrichten van de sleutelfuncties tot al te belastende vereisten voor het fonds leidt. Het bestuur heeft de proportionaliteit van het fonds in onderstaande tabel nader geconcretiseerd:

Kenmerk	Aspecten ter overweging
Aard	<ul style="list-style-type: none"> • T2 pensioenfonds • 2 pensioenregelingen (allebei een middelloonregeling) • Geen ingewikkelde overgangsregelingen en geen VPL-regeling; • 1 werkgever • De duration van het pensioenfonds van de totale beleggingen bedraagt ultimo 2021: 9,8 • Gesloten fonds
Omvang	<ul style="list-style-type: none"> • Het beheerd vermogen bedraagt ultimo 2021: circa 149 miljoen • Premiehoogte circa 3,5 miljoen • Gemiddelde uitkeringshoogte per persoon circa € 1.305 bruto per maand • Ultimo 2021 waren er 171 actieve deelnemers, 285 gewezen deelnemers en 181 pensioengerechtigden
Schaal	<ul style="list-style-type: none"> • Het bestuur bestaat uit 5 leden • Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit 3 leden • Ambtelijk secretaris • Relatief weinig mutaties
Complexiteit	<ul style="list-style-type: none"> • Pensioenadministratie is volledig uitbesteed • Meerjarige relaties met uitbestedingspartijen • Het fonds kent een passief beleggingsbeleid • Beperkt gebruik van derivaten

Op basis van de proportionaliteit van het fonds, heeft het bestuur gekozen voor een pragmatische invulling van de sleutelfuncties. Deze invulling wordt hierna nader uitgewerkt.

2.2 Invulling sleutelhouderschap en vervulling sleutelfuncties

2.2.1 Uitgangspunten

Het bestuur heeft bij de invulling van het sleutelfunctiehouderschap, naast de proportionaliteit, rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

1. Het bestuur stelt de sleutelfunctiehouders in staat de sleutelfuncties op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen. De eis van een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier geldt ook voor de vervullers van de sleutelfuncties.
2. De sleutelfunctiehouder is geschikt voor de uitoefening van de betreffende sleutelfunctie en zijn betrouwbaarheid staat buiten twijfel.
3. De sleutelfunctiehouder van de Risicobeheerfunctie kan niet dezelfde persoon zijn als de sleutelfunctiehouder van de Interne Auditfunctie.
4. De sleutelfunctiehouder van de Interne Auditfunctie kan geen sleutelfunctiehouder van de Actuariële functie zijn;
5. De sleutelfunctiehouder dient voldoende status en autoriteit te hebben voor een effectieve taakuitoefening;
6. De sleutelfunctiehouder heeft voldoende affiniteit met de betreffende sleutelfunctie;
7. De sleutelfunctiehouders heeft relevante opleidingen afgerond, dient te beschikken over werkervaring en heeft de gewenste competenties.

Ten aanzien van het geschikt zijn van de sleutelfunctiehouder geldt dat het niet noodzakelijk is dat de sleutelfunctiehouder zelf beschikt over diepgaande deskundigheid op alle kennisgebieden. De sleutelfunctiehouder moet in staat zijn om binnen diens verantwoordelijkheden de afweging te maken om meer specialistische taken te beleggen bij personen die werkzaamheden voor de sleutelfunctie uitvoeren. Uiteraard moet de sleutelfunctiehouder in die gevallen wel beschikken over voldoende kennis om de verantwoordelijkheid voor de sleutelfunctie te kunnen dragen. Indien de sleutelfunctiehouder van de Actuariële functie de waarmerkend actuaris van het fonds betreft, mag het fonds ervan uitgaan dat voldaan wordt aan de geschiktheid (en betrouwbaarheid).

De door het fonds gewenste afgeronde opleidingen, werkervaring en competenties zijn nader uitgewerkt in de functieprofielen als opgenomen in de bijlage bij dit document.

2.2.2 Sleutelfunctiehouders en vervullers sleutelfuncties

Op basis van de uitgangspunten als genoemd in de vorige paragraaf heeft het bestuur tot de volgende invulling van de sleutelfuncties besloten:

Sleutelfunctie	Houder	Vervullers
Risicobeheer	De heer U. Hofman AAG	De heer U. Hofman AAG, uitbestedingspartners
Actuariële functie	Waarmerkend actuaris, de heer J. Schilder AAG	Waarmerkend actuaris, de heer J. Schilder AAG
Interne Audit	De heer B. Vroegh RA CIA CPE	De heer B. Vroegh RA CIA CPE, uitbestedingspartners, externe audit-experts

De drie sleutelfunctiehouders zijn goedgekeurd door DNB.

De sleutelfunctiehouders zijn geselecteerd vanwege hun status, autoriteit, kennis, werkervaring en competenties.

Hieronder volgt per sleutelfunctie een beschrijving van de door het bestuur gekozen opzet en invulling van de houders van de drie sleutelfuncties.

Actuariële sleutelfunctiehouder

Het bestuur heeft de heer J. Schilder AAG van Willis Towers Watson benoemd tot houder van de Actuariële sleutelfunctie. De heer Schilder is de certificerend actuaaris van het pensioenfonds. Hij is in de ogen van het bestuur qua opleiding en relevante werkervaring geschikt voor de rol van Actuariële sleutelfunctiehouder en voldoet aan het functieprofiel dat door het fonds voor deze functie is opgesteld. De heer Schilder heeft sinds 2019 op kwartaalbasis een rapportage opgeleverd vanuit zijn rol als (waarnemend) Actuariële sleutelfunctiehouder. Deze rapportages en de wijze waarop de heer Schilder invulling heeft gegeven aan deze functie hebben het bestuur gesterkt in de overtuiging dat hij de juiste persoon is voor deze functie.

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Het bestuur heeft de heer U. Hofman AAG benoemd tot sleutelfunctiehouder Risicobeheer. De heer Hofman heeft ruime ervaring in deze functie bij andere pensioenfonds en is tevens bestuurslid bij het fonds.

Het bestuur heeft vastgesteld dat de heer Hofman qua opleiding, relevante werkervaring en competenties geschikt is voor de rol van sleutelfunctiehouder Risicobeheer en dat hij voldoet aan het functieprofiel dat door het fonds voor deze functie is opgesteld.

De heer Hofman is ZZP'er, ondersteuning door vervullers vanuit zijn eigen organisatie is derhalve niet aan de orde. Er is een overeenkomst aangegaan met de heer U. Hofman. In deze overeenkomst is opgenomen dat de heer Hofman de werkzaamheden van sleutelfunctiehouder Risicobeheer vervult en dat het zonder toestemming van het pensioenfonds niet is toegestaan om een andere functionaris in te zetten. Aangezien de natuurlijke persoon U. Hofman sleutelfunctiehouder Risicobeheer is en als zodanig goedgekeurd is door DNB, zal het pensioenfonds geen toestemming geven voor de inzet van een andere natuurlijke persoon. De overeenkomst is voor onbepaalde tijd.

Het bestuur heeft vastgesteld dat de heer Hofman voldoende tijd beschikbaar heeft voor het houderschap en eventueel de vervulling van de werkzaamheden. Het pensioenfonds is een overeenkomst voor langere tijd met de heer Hofman aangegaan. In deze overeenkomst is de tijdsbesteding per kwartaal vastgelegd en is tevens een jaarlijks evaluatiemoment vastgelegd. Op dat moment zullen de wijze van uitvoering van het sleutelfunctiehouderschap en de samenwerking worden geëvalueerd alsmede het afgesproken urenbudget per kwartaal.

Er is sprake van zowel periodieke als facultatieve betrokkenheid. T.a.v. het laatste, in de overeenkomst met de heer U. Hofman is vastgelegd dat hij de werkzaamheden geheel zelfstandig en naar eigen inzicht verricht, zonder toezicht of leiding van het bestuur van het pensioenfonds. De heer Hofman heeft vrije en onbeperkte toegang tot alle informatie van het pensioenfonds.

Sleutelfunctiehouder Interne Audit

Het bestuur heeft de heer B. Vroegh RA CIA CPE benoemd tot sleutelfunctiehouder Interne Audit. De heer Vroegh is een ervaren professional in de pensioensector op het vakgebied van auditing. Hij is registeraccountant en gecertificeerd Internal Auditor. Hij vervult de sleutelfunctie Interne Audit ook bij andere pensioenfonds.

Het bestuur heeft vastgesteld dat de heer Vroegh qua opleiding, relevante werkervaring en competenties geschikt is voor de rol van sleutelfunctiehouder Interne Audit en dat hij voldoet aan het functieprofiel dat door het fonds voor deze functie is opgesteld. Met de heer Vroegh is overeengekomen dat hij naast de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de sleutelfunctiehouder Interne Audit het bestuur ondersteunt bij het bepalen van doel en reikwijdte van audits. Het is goed denkbaar dat hij ook als vervuller bij audits betrokken is, de vervullers kunnen ook andere partijen zijn, zoals de uitbestedingsrelaties of andere externe partijen.

De heer Vroegh is ZZP'er, ondersteuning door vervullers vanuit zijn eigen organisatie is derhalve niet aan de orde. Er is een overeenkomst aangegaan met de B.V. van de heer B. Vroegh (Vroegh Auditing, Risk Management & Consulting B.V.). In deze overeenkomst is opgenomen dat de heer Vroegh de werkzaamheden van sleutelfunctiehouder Interne Audit vervult en dat het zonder toestemming van het pensioenfonds niet is toegestaan om een andere functionaris in te zetten.

Aangezien de natuurlijke persoon B. Vroegh sleutelfunctiehouder Interne Audit is en als zodanig is goedgekeurd door DNB, zal het pensioenfonds geen toestemming geven voor de inzet van een andere natuurlijke persoon. De overeenkomst is voor onbepaalde tijd.

Het bestuur heeft vastgesteld dat de heer Vroegh voldoende tijd beschikbaar heeft voor het houderschap en eventueel de vervulling van de werkzaamheden. Het pensioenfonds is een overeenkomst voor langere tijd met de heer Vroegh aangegaan. In deze overeenkomst is de tijdsbesteding per kwartaal vastgelegd en is tevens een evaluatiemoment vastgelegd 6 maanden na aanvang van de overeenkomst. Op dat moment zullen de wijze van uitvoering van het sleutelfunctiehouderschap en de samenwerking worden geëvalueerd alsmede het afgesproken urenbudget per kwartaal.

Er is sprake van zowel periodieke als facultatieve betrokkenheid. T.a.v. het laatste, in de overeenkomst met de heer B. Vroegh is vastgelegd dat hij de werkzaamheden geheel zelfstandig en naar eigen inzicht verricht, zonder toezicht of leiding van het bestuur van het pensioenfonds. De heer Vroegh heeft vrije en onbeperkte toegang tot alle informatie van het pensioenfonds.

2.3 Taken sleutelfunctiehouders

2.3.1 Risicobeheerfunctie

De sleutelfunctiehouder heeft (op hoofdlijnen) de volgende taken:

1. Inrichting processen risicobeheer;
2. Inrichten en onderhouden methoden ter identificatie, meting, bewaking en beheersen risico's
3. Risicobeoordeling (proces en inhoud)
4. Controleren risicobeheersing
5. Inrichten en onderhouden van rapportages
6. Risico-alertheid bevorderen
7. Advisering vanuit controle functie

2.3.2 Actuariële functie

De sleutelfunctiehouder heeft (op hoofdlijnen) de volgende taken:

1. Inrichting processen Actuariële functie
2. Beoordelen van processen voor de berekening van de technische voorzieningen
3. Beoordelen van de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen
4. Beoordelen gedragslijn m.b.t. aangaan van pensioenverplichtingen
5. Beoordelen adequaatheid verzekeringsregelingen
6. Risicobeheer bevorderen

2.3.3 Interne Auditfunctie

De sleutelfunctiehouder heeft (op hoofdlijnen) de volgende taken:

1. Inrichting processen Interne Auditfunctie
2. Toepassing van de audit jaarcyclus
3. Beoordeling van de uitgevoerde audits
4. Beoordelen auditbevindingen, bepalen van de consequenties voor het fonds en bewaken van de noodzakelijke follow up.

2.4 Rapportage- en escalatielijnen sleutelfunctiehouders

De sleutelfunctiehouders rapporteren schriftelijk periodiek de materiële bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder hun verantwoordelijkheid valt aan het bestuur en indien de sleutelfunctiehouder tevens bestuurslid is ook aan de visitatiecommissie. In de rapportage wordt tevens vermeld welke personen betrokken waren bij het uitoefenen van de sleutelfunctie en, indien van toepassing, aan welke derden werkzaamheden in het kader van de functie zijn uitbesteed.

Voorts melden sleutelfunctiehouders de toezichthouder zo spoedig mogelijk indien het bestuur niet tijdig passende corrigerende maatregelen treft, nadat het bestuur op de hoogte is gesteld van:

- a. Een substantieel risico dat het fonds niet aan een bij of krachtens de wet gesteld vereiste van significante betekenis zal voldoen en dit ernstige gevolgen kan hebben voor de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden of pensioengerechtigden; of
- b. Een significante inbreuk op de voor het fonds en haar activiteiten geldende bij of krachtens de wet gestelde vereisten.

2.5 Borging onafhankelijkheid sleutelfunctiehouders

Het bestuur heeft besloten om de onafhankelijkheid van de sleutelfunctiehouders te borgen door:

- a. Aan sleutelfunctiehouders tijdig alle inlichtingen en gegevens te verstrekken, die zij voor de vervulling van de taken en verantwoordelijkheden redelijkerwijs nodig hebben;
- b. De rapportage- en escalatielijnen;
- c. De rechtsbescherming die zij op grond van de klokkenluidersregeling van het fonds genieten.

3 Jaarcyclus

Het bestuur heeft besloten om de invulling van de sleutelfuncties jaarlijks te evalueren als onderdeel van de jaarlijkse evaluatie van het integraal risicomanagement van het fonds. In de evaluatie wordt onder meer stilgestaan bij de periodieke rapportage en eventuele aanpassing daarvan en wordt ook het samenspel van sleutelfunctiehouders en sleutelfunctie vervullers geëvalueerd. De evaluatie is opgenomen als actiepoint in de jaarkalender van het fonds.

Bijlage: Functieprofielen

1.   Functieprofiel sleutelfunctiehouder Risicobeheer

De sleutelfunctiehouder van de Risicobeheerfunctie heeft de taken als omschreven in het document invulling sleutelfuncties. Bij deze taken horen specifieke kennis en ervaring. In het overzicht hieronder staat (nogmaals) wat de taken zijn en welke kennis en ervaring bij die taken door het bestuur verwacht wordt.

Taken	Kennis- en ervaringsgebieden
Inrichting processen risicobeheer	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van risicohouding, risicobeleid en risicobeheer-cyclus. • Kennis van inrichting governance, rapportagelijnen en escalatielijnen. • Kennis van inrichting uitbestedingscyclus en uitbestedingen in het algemeen. • Kennis van de eigenrisicobeoordeling (ERB) en relevante pensioenwet en -regelgeving. • Kennis van en ervaring met inrichting overkoepelend risicomangement raamwerk
Inrichten en onderhouden methoden ter identificatie, meting, bewaking en beheersen risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van en ervaring met verschillende financiële en niet-financiële risico's en risicofactoren. • Kennis van en ervaring met methoden om risico's te identificeren, meten, beheersen en mitigeren. • Kennis van verschillende soorten maatregelen (preventief, detectief, repressief en correctief) en de borging daarvan.
Risicobeoordeling (proces en inhoud)	<p>Beoordeling risico's en beleidsontwikkeling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de financiële opzet en beleid van het pensioenfonds. • Kennis van en ervaring met methodes voor aggregatie van risico's en interacties tussen risico's. • Kennis van prioritering van risico's. • Kennis van en ervaring met de doorvertaling van risicohouding naar risicoprofiel, inclusief limietenkaders. <p>Toekomstige risico's</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de wijze waarop korte en lange termijn ontwikkelingen in regelgeving, pensioencontract, maatschappelijke ontwikkelingen, etc. de risicopositie van het fonds kunnen beïnvloeden (scenario-denken). • Kennis van de belangrijkste elementen die kunnen voorkomen in een toekomststrategie van een pensioenfonds. <p>Risicobeheer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van en ervaring met de belangrijkste beleggingscategorieën, financiële instrumenten (derivaten) en beleggingsstrategieën die een pensioenfonds doorgaans gebruiken. • Globale kennis van ALM studies. • Op hoofdlijnen kennis van de belangrijkste IT-risico's en relevante technologische ontwikkelingen die spelen bij pensioenfondsen. • Kennis van (onder)uitbestedingsrisico.

	<ul style="list-style-type: none"> • Op hoofdlijnen kennis van de belangrijkste risico's m.b.t. ESG (waaronder klimaatrisico's).
Controleren risicobeheersing	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van relevante processen binnen het pensioenfonds. • Kennis van en ervaring met selectie, aansturing en controle van uitbestede werkzaamheden (incl. onderuitbestedingen). • Kennis van beheersing datakwaliteit.
Inrichten en onderhouden van rapportages	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van en ervaring met de verschillende vormen van risicorapportages, kengetallen, etc. • Kennis van en ervaring met interpretatie van risicorapportages en het vaststellen van passende procedures.
Risico-alertheid bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van en ervaring met (effectieve inzet van) communicatie over risico's. • Kennis van verbeterprocessen.
Advisering vanuit controle functie	De sleutelfunctiehouder is in staat om op overtuigende wijze het fonds te adviseren en bereid om in voorkomende gevallen te escaleren naar intern en extern toezicht. Is tevens in staat om de meldplicht aan DNB, indien van toepassing en noodzakelijk, na te leven.

Proportionele toepassing

De mate van diepgang van de kennis op de verschillende deelgebieden moet in onderlinge samenhang worden gezien en in verhouding staan tot de omvang, aard, schaal en complexiteit van de werkzaamheden die de sleutelfunctiehouder verricht of gaat verrichten binnen de sleutelfunctie.

Gezien de breedte van het aandachtsgebied is het niet noodzakelijk dat de sleutelfunctiehouder zelf beschikt over diepgaande deskundigheid op alle kennisgebieden. De sleutelfunctiehouder moet in staat zijn om binnen diens verantwoordelijkheden de afweging te maken om meer specialistische taken te beleggen bij personen die werkzaamheden voor de sleutelfunctie uitvoeren. Uiteraard moet de sleutelfunctiehouder in die gevallen wel beschikken over voldoende kennis om de verantwoordelijkheid voor de sleutelfunctie te kunnen dragen.

Bij de geschiktheid van de sleutelfunctiehouder Risicobeheerfunctie ligt de nadruk meer op het financieel risicobeheer dan op het niet-financieel risicobeheer.

Relevante opleiding en werkervaring

De sleutelfunctiehouder heeft een universitair of HBO werk- en denkniveau en heeft bij voorkeur een passende opleiding afgerond. Voorbeelden van passende opleidingen zijn: integraal of financieel risicomanagement, bedrijfseconomie, econometrie, wiskunde, bedrijfsinformatiekunde en bedrijfskunde. Andere relevante (vervolg)opleidingen zijn VBA, CFA, FRM, RMFI en modules binnen andere opleidingen die specifiek zien op kennis in relatie tot risicobeheer.

Een sleutelfunctiehouder Risicobeheerfunctie heeft meerjarige relevante werkervaring op het gebied van risicobeheer en kan vanuit die ervaring goed omgaan met de bestuurscultuur en de dynamiek in en rondom besturen en bestuurscommissies. Het benodigd aantal jaren werkervaring en het niveau van de werkervaring worden proportioneel ingevuld. Dat wil zeggen dat die afhankelijk zijn van de aard, omvang en complexiteit van het fonds. Verder is van belang dat de werkervaring van hetzelfde niveau is als vereist voor het sleutelfunctiehouderschap. Relevante werkervaring bestaat bij voorbeeld uit ervaring in een (pensioen)bestuursfunctie of intern toezichtfunctie met aandachtsgebied risicobeheer, een adviesfunctie in het risicobeheer, of een positie in het operationele of financiële risicomanagement van een financiële instelling.

Competenties

Voor de sleutelfunctiehouder Risicobeheer zijn in ieder geval de volgende competenties relevant, waarbij de koppeling met de competenties in de beleidsregel geschiktheid 2012 zijn vetgedrukt:

1. De sleutelfunctiehouder heeft een goed **helicopterzicht**, waarbij deze het totale speelveld van de sleutelfunctie overziet, waar nodig verbanden kan leggen, en hoofd- en bijzaken van elkaar kan scheiden. Dit stelt de persoon in staat het sleutelfunctiehouderschap integraal in te kunnen vullen.
2. De sleutelfunctiehouder beschikt in voldoende mate over onderzoekend vermogen, met de daarbij behorende vasthoudendheid en verantwoordelijkheid, om te komen tot **onafhankelijke oordeelsvorming**.
3. De sleutelfunctiehouder is **authentiek** in de wijze waarop deze te werk gaat en heeft de autoriteit en het gezag om de bevindingen op de juiste wijze en op de juiste plek neer te leggen. De sleutelfunctiehouder beschikt in voldoende mate over **communicatief vermogen, overtuigingskracht en omgevings sensitiviteit** om uitkomsten en bevindingen waar nodig terug te koppelen en in effectieve maatregelen om te laten zetten.

Het is aan het pensioenfonds om samen met de sleutelfunctiehouder aan te tonen dat de sleutelfunctiehouder over de vereiste competenties beschikt.

Oordeelsvorming DNB

Als DNB de geschiktheid van de sleutelfunctiehouder beoordeelt en op basis van de aangeleverde informatie kan vaststellen dat de sleutelfunctiehouder aantoonbaar voldoet aan de voor de functie gestelde eisen, dan kan DNB daarover een positief besluit nemen zonder dat daarover een gesprek plaatsvindt.

2. Functieprofiel sleutelfunctiehouder Actuariële functie

De sleutelfunctiehouder van de Actuariële functie heeft de taken als omschreven in het document invulling sleutelfuncties. Bij deze taken horen specifieke kennis en ervaring. In het overzicht hieronder staat (nogmaals) wat de taken zijn en welke kennis en ervaring bij die taken door het bestuur verwacht wordt.

Taken	Kennis- en ervaringsgebieden
Inrichting processen Actuariële functie	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van inrichting governance, rapportagelijnen en escalatielijnen. • Kennis van en ervaring met processen rond de vaststelling van het jaarverslag en jaarrekening van een pensioenfonds. • Kennis van de onafhankelijke en effectieve positionering van de Actuariële functie. • Kennis van de relevante pensioenwet en -regelgeving. Kennis van doel, bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de Actuariële functie.
Beoordelen van processen voor de berekening van de technische voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de periodieke uitvoering van een actuariële beoordeling. • Ervaring met de beoordeling van het gebruik van vaktechnische standaarden en beroepsnormen door actuarissen. • Kennis van actuariële grondslagen en waarderingstechnieken.
Beoordelen van de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • Diepgaande kennis van en ervaring met toepassing van methoden en technieken voor de vaststelling van technische voorzieningen. • Kennis van en ervaring met de wijze waarop administratieve gegevens tot stand komen en toetsing van de kwaliteit van die gegevens als basis voor de vaststelling van de technische voorzieningen. • Kennis van en ervaring met de beoordeling van gebruikte aannames aan de praktijk.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de beoordeling van de financiële positie van een pensioenfonds. • Ervaring met beoordeling van de onafhankelijke oordeelsvorming bij de uitvoering van actuariële werkzaamheden.
Beoordelen gedragslijn m.b.t. aangaan van pensioenverplichtingen	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van methodieken ter bepaling van premies, conversieverhoudingen en inkooptarieven. • Kennis van methoden ter bepaling van de impact van voorgaande op verschillende deelnemersgroepen.
Beoordelen adequaatheid verzekeringsregelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van en ervaring met beoordeling van verze-ke-ringstechnische risico's, met name arbeids-onge-schikt-heidsrisico's en risico's bij vooroverlijden. • Kennis van en ervaring met beoordeling van verze-ke-ringscontracten ingeval het fonds dergelijke ver-ze-keringsregelingen heeft.
Risicobeheer bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de impact van verzekeringstechnische risico's op het risicoprofiel van een pensioenfonds.

Proportionele toepassing

De mate van diepgang van de kennis op de verschillende deelgebieden moet in onderlinge samenhang worden gezien en in verhouding staan tot de omvang, aard, schaal en complexiteit van de werkzaamheden die de sleutelfunctiehouder verricht of gaat verrichten binnen deze sleutelfunctie.

De sleutelfunctiehouder moet in staat zijn om binnen diens verantwoordelijkheden meer specialistische taken te beleggen bij personen die werkzaamheden voor de sleutelfunctie uitvoeren. Uiteraard moet de sleutelfunctiehouder in die gevallen wel beschikken over voldoende kennis om de verantwoordelijkheid voor de sleutelfunctie te kunnen dragen.

Relevante opleiding en werkervaring

De sleutelfunctiehouder heeft een universitair of HBO werk- en denkniveau en heeft bij voorkeur een passende opleiding afgerond. Voorbeelden van passende opleidingen zijn: actuariële wetenschappen, econometrie en wiskunde, mogelijk aangevuld met actuariële modules of deelopleidingen.

De Actuariële functie overlapt deels met taken die door een waarmerkend actuaris verricht worden. Als de waarmerkend actuaris van een pensioenfonds het sleutelfunctiehouderschap voor de Actuariële functie bij dat pensioenfonds op zich neemt, kan het pensioenfonds er van uit gaan dat deze actuaris beschikt over de vereiste beroepskwalificaties, -kennis en -ervaring. Dat laat onverlet dat DNB deze persoon alsnog kan toetsen op geschiktheid als daartoe aanleiding is.

Ook als de sleutelfunctiehouder Actuariële functie niet de waarmerkend actuaris is van het fonds, maar wel beschikt over de beroepskwalificaties, -kennis en ervaring die worden gevraagd van de waarmerkend actuaris om certificerende werkzaamheden voor pensioenfonds te mogen verrichten, dan gaat DNB er eveneens van uit dat deze actuaris beschikt over de vereiste beroepskwalificaties, -kennis en -ervaring. Ook hier geldt dat DNB deze persoon alsnog kan toetsen als hiertoe aanleiding is.

Competenties

Voor de sleutelfunctiehouder Actuariële functie zijn in ieder geval de volgende competentiesets relevant, waarbij de koppeling met de competenties in de beleidsregel geschiktheid 2012 zijn vetgedrukt:

1. De sleutelfunctiehouder heeft een goed **helicopterzicht**, waarbij deze het totale speelveld van de sleutelfunctie overziet, waar nodig verbanden kan leggen, en hoofd- en bijzaken van elkaar kan scheiden. Dit stelt de persoon in staat het sleutelfunctiehouderschap integraal in te kunnen vullen.

2. De sleutelfunctiehouder beschikt in voldoende mate over onderzoekend vermogen, met de daarbij behorende vasthoudendheid en verantwoordelijkheid, om te komen tot **onafhankelijke oordeelsvorming**.
3. De sleutelfunctiehouder is **authentiek** in de wijze waarop deze te werk gaat en heeft de autoriteit en het gezag om de bevindingen op de juiste wijze en op de juiste plek neer te leggen. De sleutelfunctiehouder beschikt in voldoende mate over **communicatief vermogen, overtuigingskracht en omgevings sensitiviteit** om uitkomsten en bevindingen waar nodig terug te koppelen en in effectieve maatregelen om te laten zetten.

Het is aan het pensioenfonds om samen met de sleutelfunctiehouder aan te tonen dat de sleutelfunctiehouder over de vereiste competenties beschikt.

Oordeelsvorming DNB

Als DNB de geschiktheid van de sleutelfunctiehouder beoordeelt en op basis van de aangeleverde informatie kan vaststellen dat de sleutelfunctiehouder aantoonbaar voldoet aan de voor de functie gestelde eisen, dan kan DNB daarover een positief besluit nemen zonder dat daarover een gesprek plaatsvindt.

3. Functieprofiel sleutelfunctiehouder Interne Auditfunctie

De sleutelfunctiehouder van de Interne Auditfunctie heeft de taken als omschreven in het document invulling sleutelfuncties. Bij deze taken horen specifieke kennis en ervaring. In het overzicht hieronder staat (nogmaals) wat de taken zijn en welke kennis en ervaring bij die taken door het bestuur verwacht wordt.

Taken	Kennis- en ervaringsgebieden
Inrichting processen Interne Auditfunctie	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van doel, bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de Interne Auditfunctie. • Kennis van de algemene beginselen van governance en besturingsmodellen. • Kennis van de onafhankelijke en effectieve positionering van de Interne Auditfunctie • Kennis van de relevante pensioenwet en -regelgeving. • Kennis van relevante vaktechnische standaarden en beroepsnormen. • Kennis van opstellen en onderhouden van een audit charter en een systeem van interne methoden en technieken (vastgelegd in bijvoorbeeld een handboek Interne Audit). • Kennis van de relatie met de externe accountant en van de door die partij uit te voeren assurance werkzaamheden. • Kennis van opstellen, onderhouden en effectief toepassen van een systeem voor behoud van benodigde kennis en vaardigheden. • Kennis van opstellen en onderhouden van een programma voor kwaliteitsbewaking en –verbetering.
Toepassing van de audit jaarcyclus	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van interne beheersingsmechanismen van het pensioenfonds, met inbegrip van de risicobeheercyclus en beheersing van (onder)uitbestedingen. • Kennis van opstellen en onderhouden van een audit universe.

	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de periodieke uitvoering van een eigen systematische risicoanalyse, alsmede eigen oordeelsvorming daarover. • Kennis van opstellen van een auditjaarplan en bewaking van de voortgang daarvan. • Kennis van effectieve toepassing van een systeem van interne methoden en technieken (vastgelegd in bijvoorbeeld een handboek internal audit), inclusief adequate dossiervorming en vastlegging van audit trail. • Kennis van inrichting, onderhoud en effectieve toepassing van een informatie- en rapportagesysteem.
Beoordeling van de uitgevoerde audits	<ul style="list-style-type: none"> • Ervaring met beoordeling van de onafhankelijke oordeelsvorming bij de uitvoering van sleutelfunctiewerkzaamheden door anderen dan de sleutelfunctiehouder (hierna de sleutelfunctievaarders, afgekort SFV's). • Ervaring met het toezien op integer, eerlijk en professioneel ethisch gedrag door (SFV's) en zo nodig interventie daarop. • Ervaring met kritische challenge van de door de SFV's opgestelde auditrapporten, zowel op inhoud als op doorlopen proces. • Ervaring met het bewaken van de voortgang van het auditjaarplan. • Ervaring met handhaven van de toepassing door de SFV van vaktechnische standaarden en beroepsnormen, en van de intern opgestelde methoden en technieken (conform handboek Interne Audit).
Beoordelen auditbevindingen, bepalen van de consequenties voor het pensioenfonds en bewaken van de noodzakelijke follow up.	<ul style="list-style-type: none"> • Beoordeling, bij elke opdracht, van de inhoudelijke uitkomsten, de risico's daarvan voor het pensioenfonds en de (noodzakelijke) verbeteringen voor het stelsel van interne beheersingsmaatregelen van het pensioenfonds. • Effectieve mobilisatie van voldoende bestuurlijke aandacht voor de daadwerkelijke realisatie van verbeteringen. • Kennis van het stakeholderveld van het fonds, in het bijzonder de relatie met de externe accountant en toezichthouders en (indien van toepassing) de pensioenuitvoeringsorganisatie. • Kennis van inrichting, onderhoud en effectieve toepassing van een systeem voor registratie en opvolging (door proceseigenaren) van voorkomende bevindingen en aanbevelingen.

Proportionele toepassing

De mate van diepgang van de kennis op de verschillende deelgebieden moet in onderlinge samenhang worden gezien en in verhouding staan tot de omvang, aard, schaal en complexiteit van de werkzaamheden die de sleutelfunctiehouder verricht of gaat verrichten binnen de sleutelfunctie.

Gezien de breedte van het aandachtsgebied is het niet noodzakelijk dat de sleutelfunctiehouder zelf beschikt over diepgaande deskundigheid op alle kennisgebieden. De sleutelfunctiehouder moet in staat zijn om binnen diens verantwoordelijkheden meer specialistische taken te beleggen bij personen die werkzaamheden voor de sleutelfunctie uitvoeren. Uiteraard moet de sleutelfunctiehouder in die

gevallen wel beschikken over voldoende kennis om de verantwoordelijkheid voor de sleutelfunctie te kunnen blijven dragen.

Relevante opleiding en werkervaring

De sleutelfunctiehouder heeft een universitair of HBO werk- en denkniveau en heeft bij voorkeur een passende opleiding afgerond. Personen die voldoen aan de beroepsregels van respectievelijk de NBA (titel RA), NOREA (titels RE of CISA), SVRO (titel RO), of IIA (titel CIA) en de daarbij horende titel mogen dragen, worden geacht te beschikken over de vereiste beroepskennis voor de uitoefening van de functie van sleutelfunctiehouder Interne Audit. Een dergelijke titel is echter niet vereist.

Een sleutelfunctiehouder Interne Auditfunctie heeft meerjarige relevante werkervaring op het gebied van Interne Audit en kan vanuit die ervaring goed omgaan met de bestuurscultuur en de dynamiek in en rondom besturen en bestuurscommissies. Het benodigd aantal jaren werkervaring en het niveau van de werkervaring worden proportioneel ingevuld. Dat wil zeggen dat die afhankelijk zijn van de aard, omvang en complexiteit van het fonds. Verder is van belang dat de werkervaring ook van hetzelfde niveau is als vereist voor het sleutelfunctiehouderschap. Relevante werkervaring bestaat bijvoorbeeld uit ervaring als pensioenfondsbestuurder met aandachtsgebied audit, ervaring als interne of externe auditor, ervaring in toezichthoudende functies (RvC, RvT, visitatiecommissies), of lid van een audit commissie van een financiële instelling of grotere onderneming met een onafhankelijk gepositioneerde afdeling. Ervaring met eindverantwoordelijkheid als externe auditor of hoofd van een auditfunctie draagt in sterke mate bij aan de geschiktheid als sleutelfunctiehouder Interne Audit van een groter of complexer pensioenfonds, maar is geen noodzakelijk voorwaarde.

Competenties

Voor de sleutelfunctiehouder Interne Auditfunctiebeheer zijn in ieder geval de volgende competentiesets relevant, waarbij de koppeling met de competenties in de beleidsregel geschiktheid 2012 zijn vetgedrukt:

1. De sleutelfunctiehouder heeft een goed **helicopterzicht**, waarbij deze het totale speelveld van de sleutelfunctie overziet, waar nodig verbanden kan leggen, en hoofd- en bijzaken van elkaar kan scheiden. Dit stelt de persoon in staat het sleutelfunctiehouderschap integraal in te kunnen vullen.
2. De sleutelfunctiehouder beschikt in voldoende mate over onderzoekend vermogen, met de daarbij behorende vasthoudendheid en verantwoordelijkheid, om te komen tot **onafhankelijke oordeelsvorming**.
3. De sleutelfunctiehouder is **authentiek** in de wijze waarop deze te werk gaat en heeft de autoriteit en het gezag om de bevindingen op de juiste wijze en op de juiste plek neer te leggen. De sleutelfunctiehouder beschikt in voldoende mate over **communicatief vermogen, overtuigingskracht en omgevingssensitiviteit** om uitkomsten en bevindingen waar nodig terug te koppelen en in effectieve maatregelen om te laten zetten.

Het is aan het pensioenfonds om samen met de sleutelfunctiehouder aan te tonen dat de sleutelfunctiehouder over de vereiste competenties beschikt.